

Kooskõlastusringil esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise/mittearvestamise tabel			
Nr	Märkuse esitaja	Kooskõlastamise tulemus, märkused ja ettepanekud	Märkuste ja ettepanekute arvestamine ja arvestamata jätmise põhjendus
1	Justiits- ja Digiministeerium	Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastas eelnõu järgnevate märkustega:	
		„Eelnõu § 1 p 2, 5 ja 6 Määrusega täiendatakse registri andmeid ka surma kuupäevaga, andmetega pankrotimenetluse kohta. P 6 kohaselt kantakse registrisse mootorsõidukimaksu seaduse § 15¹ lõikes 6 nimetatud isiku, tema vanema või füüsilisest isikust eestkostja ja hooldusõiguse andmed – lapse nimi ja isikukood, lapse vanema nimi ja isikukood ning füüsilisest isikust eestkostja nimi, isikukood ja hooldusõiguse periood. Samuti lisatakse muudatusega pensioni andmed. Juhime tähelepanu, et nimetatud andmed ei kuulu isiku üldandmete alla. Eelnõuga lisatakse maksukohustuslaste registrisse uusi isikuandmete kategooriaid (mh surma kuupäev, lapse, vanema ja eestkostja andmed, hooldusõiguse andmed ning pensioniandmed). Palume selgitada nende andmete töötlemise õiguslikku alust ning vastavust maksukorralduse seaduse § 17 volitusnormile. Nimetatud andmekategooriad ei nähtu maksukorralduse seaduse § 17 lõikes 3 sätestatud andmekoosseisust. Kui nende andmete töötlemiseks puudub seadusest tulenev alus, ei saa neid kehtestada registri põhimäärusega, kuna määrusega ei ole võimalik laiendada seaduses sätestatud andmekoosseisu. Juhul kui andmete kategooriad ei ole seaduse tasandil välja toodud, siis määruse alusel neid registrisse lisada ei saa ning palume see muudatus eelnõust välja jätta.“	SELGITAME 1) Rahandusministeeriumi hinnangul on „surmakuupäev“ käsitatav isiku üldandmetena MKS § 17 lõike 3 punkti 1 tähenduses. Pealegi sätestab MKS § 17 lõige 7, et <i>töötamise registri andmeid säilitatakse kuni 75 aastat isiku surmast arvates</i>. Eelnimetatud säilitamistähtaja kohaldamine eeldab registripidajal andmete olemasolu isiku surma kohta, sealhulgas surmakuupäeva kohta. Seega on seadusandja juba kehtivas õiguses pidanud surma andmeid registri pidamiseks vajalikuks. Täiendavalt märgime, et IKÜM artikli 27 kohaselt ei kohaldata üldmäärust surnud isikute isikuandmetele, kuigi liikmesriikidele on jäetud võimalus kehtestada surnud isikute andmete töötlemise erinormid. Eesti õiguses on need erisused sätestatud isikuandmete kaitse seaduse §-s 9. Seetõttu ei saa surmakuupäeva töötlemise õiguspärasust hinnata üksnes elus andmesubjektide andmekaitse loogikast lähtudes. Surmakuupäeva töötlemine maksukohustuslaste registris teenib seadusest tulenevate avalike ülesannete täitmise ning registriandmete õigsuse ja ajakohasuse tagamise eesmärke, välistades surnud isikuga seotud andmete ebaõige edasise kasutamise. Teisalt, surmakuupäeva puudumine registris võib suurendada andmete ebaõigsuse ja põhjendamatu edasitöötlemise riski, kuna sellisel juhul võidakse registris käsitleda surnud isikut ekslikult elus isikuna. Surmakuupäeva kui andmeelemendi töötlemine aitab seega kaasa registriandmete kvaliteedi ja usaldusväärsuse tagamisele. Kokkuvõttes – surmakuupäeva registrisse kandmise eesmärk ei ole iseenesest laiendada isiku kohta kogutavate andmete ringi, vaid see hoopiski aitab vältida surnud isikuga seotud andmete edasise töötlemise olukordades, kus töötlemine eeldab isiku elusolekut. 2) „andmed pankrotimenetluse kohta“ on käsitletavad kui <i>isikuga seotud menethuste andmed</i> (MKS § 17 lõike 3 punkt 7). <u>Siiski oleme asjaomase sätte käesolevast eelnõust välja jätnud</u>, kuna peame otstarbekaks antud vajaduse täiendavat analüüsimist. 3) „lapse, vanema ja eestkostja andmed ning hooldusõiguse andmed“ – Mööname, et MKS § 17 lõikes 3 ettenähtud isikuandmete koosseis ei sisalda sõnaselgelt maksukohustuslase last ja tema eeskostjat, kuid sellest ei saa tingimata järeldada seda, et õiguslik alus nimetatud isikute isikuandmete töötlemiseks puudub. Siinkohal osundame mootorsõidukimaksu § 16 lõikele 4, mille kohaselt saab MTA „//<i>apse eest mootorsõidukimaksu kohustuse vähendamise arvutamiseks vajalikud andmed, sealhulgas üldandmed ning andmed lapse, vanema ja hooldusõiguse kohta /.../ rahvastikuregistrist</i>.“ Kõnealune sätte fikseerib nii kõnealuste andmete allika kui ka õigusliku aluse töödelda nimetatud andmeid mootorsõidukimaksu kohustuse vähendamise arvutamiseks; siit omakorda – MKR-i põhimääruse täiendus on vajalik mootorsõidukimaksu seadusest tuleneva andmetöötluse elluviimiseks. Rahandusministeerium on siiski nõus, et õigusselguse mõttes oleks optimaalsem, kui nimetatud isikud oleksid fikseeritud ka MKS §-s 17. Eelöeldust tulenevalt oleme lisanud peatselt Vabariigi Valitsusele esitatava eelnõu https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/612d9a70-d795-4620-a76f-d76db69a5f4c paragrahvi 1 järgmised muutmiskäsud:

			9) paragrahvi 17 lõiget 3 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses: „8) kuni 18-aastase (kaasa arvatud) isiku hooldusõiguse andmed seoses tema vanema või füüsilisest isikust eestkostja maksukohustuse vähendamisega.“; 10) paragrahvi 17 lõiget 4 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses: „1¹) kuni 18-aastane (kaasa arvatud) isik seoses tema vanema või füüsilisest isikust eestkostja maksukohustuse vähendamisega;“; 4) „pensionandmed“ on käsitletavad kui varaliste õiguste ja kohustustega seotud andmed, sealhulgas sissetulekute andmed (MKS § 17 lõike 3 punkt 4). Pensioni puhul on tegemist isikule seaduse või lepingu alusel kuuluvast õigusest tuleneva rahalise hüvega, mille väljamaksmise tulemusena tekib isikul sissetulek. Seetõttu iseloomustavad pensioni- ja kogumispension andmed ühtaegu nii isiku varalisi õigusi kui ka tema sissetulekuid. 5) kõige ülaltoodu puhul rõhutame, et MKS § 10¹ sätestab ka üldise õigusliku aluse isikuandmete töötlemiseks MTA seadusest tulenevate ülesannete täitmisel.
		„Eelnõu § 1 p 25 Paragrahvi 53 lg 2¹ – vabatahtlike andmete kogumine töötamise registris. Palume selgitada nende andmete töötlemise eesmärki, vajadust ja õiguslikku alust. Ei ole arusaadav, milliste seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks Maksu- ja Tolliamet nimetatud andmeid töötleb ega miks olemasolevatest töötamise registri andmetest selleks ei piisa.“	ARVESTATUD Seletuskirja on täiendatud.
		„Eelnõu § 1 p 31 Paragrahvi 58 lg 3 p 1 – palume eelnõu sõnastust täpsustada. Isikuandmete loetelu ei saa olla lahtine ega sisaldada määratlemata kategooriat „muud andmed füüsilise isiku identifitseerimiseks“. Töödeldavad andmed peavad olema selgelt määratletud ning vastama seaduses sätestatud andmekoosseisule. Paragrahvi 58 lg 4 p 2 kohaselt kantakse registrisse muu hulgas ehitusplatsi pääsulogide andmed, mis kajastavad ehitusobjektile sisenemisi, sealt lahkumisi ja ehitusplatsil viibitud aega. Palume seletuskirjas täpsemalt põhjendada selliste andmete töötlemise eesmärki, vajalikkust ja proportsionaalsust. Samuti palume selgitada, milline on nende andmete säilitustähtaeg, kellel on andmetele juurdepääs ning millise seadusest tuleneva ülesande täitmiseks on nimetatud andmekoosseisu töötlemine vajalik.“	ARVESTATUD Paragrahvi 58 lõike 3 punkti 1 osas on täpsustatud eelnõu sõnastust. Paragrahvi 58 lõike 4 punkti 2 osas on täiendatud eelnõu seletuskirja.

2	Andmekaitse Inspeksioon	Andmekaitse Inspeksioon edastas arvamuse järgmiste märkustega:	
		„Eelnõu § 1 punktidega 2–6 lisatakse maksukohustuslaste registri (MKR) põhimääruse §-is 4 loetletud üldandmete hulka surmakuupäev, õigusjärgluse ja registrist kustutamise teave, pankrotimenetluse andmed, lapse ja vanema või eestkostja andmed, kogumispensioniga seotud andmed ning paindliku või ennetähtaegse pensioni andmed. Põhimääruse § 4 lõike 1 kohaselt on üldandmed andmed, mida võib kasutada rohkem kui üks MKR-i alamregister. Seega ei tähenda andmete üldandmete hulka arvamine üksnes nende kandmist MKR-i, vaid võimaldab nende kasutamist erinevates alamregistrites ja erinevate töötlemistoimingute käigus. Seletuskirjas on näiteks lapse eest mootorsõidukimaksu kohustuse vähendamiseks vajalike andmete üldandmete andmestikku kandmist põhjendatud sellega, et andmed ei laeku rahvastikuregistrist otse alamregistrisse MORE, vaid MKR-i üldandmete andmestikku, kust MORE kasutab neid põhimääruse § 4 lõike 3 alusel. Muudatuse eesmärk on seega viia põhimääruses sätestatud andmekoosseis vastavusse tegeliku andmeliikumisega ning tagada andmehalduse jälgitavus ja läbipaistvus. Samuti nähtub seletuskirjast, et	SELGITAME Eelnõuga täpsustatakse maksukohustuslaste registri põhimääruses üldandmete koosseisu, et viia see kooskõlla registri tegeliku toimimise ja andmevoogudega. Muudatuste eesmärk ei ole luua uusi töötlemise eesmärke ega laiendada andmete kasutamise õigust, vaid viia põhimääruses sätestatud andmekoosseis kooskõlla registri tegelike andmevoogude ja kasutuspraktikaga ning tagada andmetöötluse läbipaistvus. MKR-i põhimääruse § 4 lõike 1 kohaselt on üldandmed andmed, mida võib kasutada rohkem kui üks maksukohustuslaste registri rakendus või alamregister. Andmete üldandmete koosseisu kandmine ei tähenda, et neid oleks lubatud kasutada kõigis rakendustes või mistahes eesmärgil. Andmeid võib kasutada üksnes ulatuses, mis on vajalik konkreetse rakenduse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Üldandmete koosseisu kandmine täidab eelkõige registri arhitektuurset eesmärki, võimaldades keskset, jälgitavat ja ühtset andmehaldust.

	kogumispensioni- ja pensioniliigi andmeid vajatakse maksukohustuse arvutamiseks mitmes MKR-i rakenduses. Märgime, et Andmekaitse Inspeksioon mõistab andmete üldandmete andmestikus kajastamise vajadust, kui andmed laekuvad sinna keskselt ning neid kasutatakse sealt ühe või mitme alamregistri kaudu. Küll aga peab sellisel juhul eelnõust ja seletuskirjast selgelt nähtuma andmete üldandmete andmestikku kandmise põhjus, andmeid kasutavad alamregistrid ning konkreetsed ülesanded, mille täitmiseks andmeid kasutatakse. Üldine selgitus, et andmeid kasutatakse maksude, maksusoodustuste ja maksuvabastuste arvestamiseks, ei võimalda hinnata iga andmekategooria töötlemise vajalikkust ja proportsionaalsust ega kontrollida, kas andmete kasutamine eri alamregistrites vastab eesmärgipärasuse ja võimalikult väheste andmete kogumise põhimõtetele. Lisaks leiame, et eraldi vajab põhjendamist pankrotimenetluse andmete lisamine üldandmete hulka. Eelnõus on loetletud töödeldavad andmed, milleks on menetluse algusja lõppkuupäev, võlausaldajate üldkoosoleku kuupäev, viited kohtumäärustele, pankrotihalduri nimi, menetluses osaleva ametniku nimi ja menetluse tulem. Seletuskirjast aga ei selgu, millisest allikast andmed saadakse, millised MKR-i alamregistrid või rakendused neid kasutavad ning millise konkreetse MTA ülesande täitmiseks on iga loetletud andmeelement vajalik. Samuti ei ole selgitatud määratlemata andmekategooria „menetluse tulem“ sisu. Palume seletuskirjas kirjeldada pankrotimenetluse andmete allikaid ja liikumist, muudatusega lisatavaid andmeid kasutavaid alamregistreid, töötlemise eesmäärke ning iga andmeelemendi vajalikkust. Kui andmed kantakse üldandmete andmestikku seetõttu, et need laekuvad sinna keskselt ja neid kasutab mitu alamregistrit, tuleb see seletuskirjas sõnaselgelt välja tuua. Kui andmeid kasutab üksnes konkreetne alamregister või menetlus, tuleb põhjendada nende käsitamist üldandmetena.“	Vahekokkuvõttena – üldandmete staatus on eelkõige andmehalduslik ja arhitektuuriline lahendus, mitte uus materiaa lõiguslik töötlemisalus. Andmekategooriate lõikes on vajadus järgmine: <u>Surmakuupäev</u> Surmakuupäeva kasutatakse registripidamisega seotud ülesannete täitmisel, sealhulgas töötamise registri andmete säilitamistähtaja arvestamisel. Siinpuhul osundame, et MKS § 17 lõike 7 kohaselt säilitatakse töötamise registri andmeid kuni 75 aastat isiku surmast arvates. Eelnimetatud säilitamistähtaja kohaldamine eeldab registripidajal andmete olemasolu isiku surma kohta, sealhulgas surmakuupäeva kohta. Laiemalt teenib surmakuupäeva töötlemine maksukohustuslaste registris seadusest tulenevate avalike ülesannete täitmise ning registriandmete õigsuse ja ajakohasuse tagamise eesmärgi, välistades surnud isikuga seotud andmete ebaõige edasise kasutamise. Teisalt, surmakuupäeva puudumine registris võib suurendada andmete ebaõigsuse ja põhjendamatut edasitöötlemise riski, kuna sellisel juhul võidakse registris käsitleda surnud isikut ekslikult elus isikuna. Surmakuupäeva kui andmeelemendi töötlemine aitab seega kaasa registriandmete kvaliteedi ja usaldusväärsuse tagamisele. Kokkuvõttes – surmakuupäeva registrisse kandmise eesmärk ei ole iseenesest laiendada isiku kohta kogutavate andmete ringi, vaid see hoopiski aitab vältida surnud isikuga seotud andmete edasise töötlemise olukordades, kus töötlemine eeldab isiku elusolekut. <u>Õigusjärgluse ja registrist kustutamise teave</u> Õigusjärgluse ja registrist kustutamise andmeid kasutatakse maksuarvestuse pidamise ja võlamenetluse läbiviimise rakenduses. Nende andmete alusel tagatakse maksukohustuste järjepidevus, maksuarvestuse korrektsus ning nõuete menetlemine olukordades, kus maksukohustuslane on ümber kujundatud, ühendatud, jagunenud või registrist kustutatud. Kuna sama andmekategooriat kasutab rohkem kui üks rakendus erinevate seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks, vastab selle käsitlemine üldandmetena MKR-i põhimääruse § 4 lõike 1 eesmärgile. <u>Lapse ning vanema või eestkostja andmed</u> Lapse ning vanema või eestkostja andmeid kasutab mootorsõidukimaksu rakendus seaduses ette nähtud maksusoodustuse kohaldamiseks. Andmed laekuvad rahvastikuregistrist maksukohustuslaste registri üldandmete koosseisu ja neid kasutatakse sealt edasi konkreetse rakenduse poolt. Eelnõu eesmärk on kajastada põhimääruses tegelikku andmeliikumist ning tagada selle läbipaistvus. <u>Kogumispensioniga seotud andmed ja paindliku või ennetähtaegse pensioni andmed</u> Kogumispensioni ja pensioniliigi andmeid kasutatakse tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsiooni rakenduses. Nimetatud andmed mõjutavad isiku maksustamist ja neid kasutatakse seadusest tulenevate maksuarvestuslike ülesannete täitmiseks. Arvestades nende andmete kasutamist maksuarvestuse protsessides, on nende kajastamine üldandmete hulgas põhjendatud. Kokkuvõttes on eelnõu eesmärk tagada, et MKR-i põhimääruses sätestatud andmekoosseis vastaks registri tegelikule ülesehitusele ja andmevoogudele. Andmete üldandmete koosseisu kandmine ei loo uusi andmete töötlemise eesmäärke ega laienda andmete kasutamise ulatust, vaid võimaldab korraldada registripidamist läbipaistvalt, jälgitavalt ja ühtsete andmehalduse põhimõtete kohaselt. Registri üldandmete koosseisu kuuluvad üksnes sellised andmed, mille kasutamise vajadus on vajalik registri pidamise seaduslike eesmärkide saavutamiseks ja mida kasutatakse ühe või mitme registri rakenduse kaudu Maksu- ja Tolliameti MKS §-s 10 ning teistes õigusaktides ette nähtud ülesannete täitmiseks.
--	---	---

			NB! § 4 lõike 2 võimalik uus punkt 6 ¹ (<i>andmed pankrotimenetluse kohta</i>) on käesolevast eelnõust välja jäetud. Peame otstarbekaks antud vajaduse täiendavat analüüsimist.
		„Eelnõu § 1 punktiga 25 täiendatakse MKR-i põhimääruse §-i 53 lõigetega 2¹ ja 2², millega loetletakse tööd võimaldava isiku vabatahtlikult esitatavad andmed ning antakse MTA-le õigus lisada töötamise kannete juurde märkusi. Seletuskirjas on selgitatud, et § 53 lõike 2² eesmärk on anda MTA-le selge õiguslik alus lisada töötamise kannete juurde ametisiseseid menetlusliku iseloomuga märkusi. Näitena nimetatakse teavet selle kohta, millal ja kelle pöördumise alusel ametnik kannet muutis. Märkuste eesmärk on tagada registritoimingute dokumenteeritus, järjepidevus ja kontrollitavus. Ilmselt on registrikannete muutmise ja muude registritoimingute dokumenteerimine vajalik. Samas ei piirdu aga eelnõus kavandatud säte üksnes seletuskirjas kirjeldatud eesmärgiga. Mõiste „registri haldamise huvides“ on sedavõrd avar, et selle alusel ei ole võimalik üheselt kindlaks teha, millistel juhtudel märkusi lisatakse, milliseid andmeid need võivad sisaldada ega ka see, millistel eesmärkidel võib neid hiljem kasutada. Leiame, et määruse avarat kohaldamisala ei saa piirata seletuskirjas esitatud selgitustega ega ametisisese töökorraldusega. Töötlemise eesmärk, andmete koosseis ja töötlemise põhilised tingimused peavad tulenema õigusaktist, sest andmesubjektil peab olema võimalik ette näha, milliseid andmeid tema töötamise kande juurde lisatakse, millistel juhtudel, mis eesmärgil, kes neid kasutab ja kui kaua neid säilitatakse. Kuigi seletuskirjas märgitakse, et täienduse eesmärk ei ole tööandja või töötaja kohta uute sisuliste andmete töötlemine, ei muuda see märkustes sisalduvat teavet isikuandmete kaitse nõuete seisukohalt neutraalseks. Teave isiku pöördumise, töötamise kande muutmise, muudatuse põhjuse ja menetluses tehtud toimingute kohta on siiski isikuga seotud teave ning kuulub registris töödeldavate isikuandmete koosseisu. Juhul kui sätte eesmärk on dokumenteerida töötamise kande muutmine või muu registritoiming, tuleb see normis sõnaselgelt sätestada. Õigusaktist peavad nähtuma vähemalt märkuste lubatud sisu ja kasutamise eesmärk, juurdepääsuõigused, säilitamistähtaeg ning parandamise ja kustutamise kord. Samuti tuleb välistada registritoimingu dokumenteerimiseks mittevajalike andmete, sh subjektiivsete hinnangute ja eriliiki isikuandmete kandmine märkustesse. Seega leiame, et seletuskirjas nimetatud vajadus anda MTA-le märkuste lisamiseks õiguslik alus ei õigusta määratlemata sisuga töötlemisvolituse kehtestamist. Vastupidi, kui eelnõuga luuakse uus õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks, peab volitus olema piisavalt selge, täpne ja ettenähtav. Selline sõnastus nagu registri haldamise huvides vastavalt ametisisesele töökorraldusele seda aga ei ole. Seetõttu soovitame kaaluda sätte ümber sõnastamist viisil, mis seob märkuste lisamise konkreetsete registritoimingute dokumenteerimisega ja määrab töötlemise põhilised tingimused õigusakti tasandil. Samuti palume selgitada, miks ei ole eelnimetatud eesmärki võimalik saavutada struktureeritud menetlus- või logiandmete abil.“	TEADMISEKS VÕETUD § 53 võimalik uus lõige 2² (<i>MTA märkuste lisamine TÖR-i kannete juurde</i>) on käesolevast eelnõust välja jäetud. Peame otstarbekaks antud vajaduse täiendavat analüüsimist.
		„Eelnõu § 1 punktiga 31 sõnastatakse ümber MKR-i põhimääruse § 58 eesmärgiga kajastada põhimääruses andmeandjad ja nendelt saadavad andmed. Tegemist on vajaliku muudatusega, kuid juhime tähelepanu sellele, et kavandatav § 58 sisaldab mitmeid liiga üldisi andmekategooriaid, näiteks „muud andmed“, „õigusaktis ette nähtud andmed“, „muud elektroonilises arvestus- ja kontrollisüsteemis registreeritavad andmed“.	ARVESTATUD Paragrahvi 58 sõnastust on võimalusel (eeskätt – pidades silmas paragrahvi teksti loetavust) täpsustatud. Siiski märgime, et §-i 58 tuleb käsitleda koostoimes §-ga 4 ja §-dega 6–56, kus on sedastatud vastavalt üldandmete andmestiku ja MKR-i alamregistrite täpsed andmekoosseisud.

		Leiame, et sellised avatud sõnastused ei anna andmesubjektile ega järelevalveasutusele kontrollitavat ülevaadet töödeldavatest andmetest. Lisaks paneb üldine viide õigusaktis ette nähtud andmetele andmekoosseisu tuvastamise koormuse andmesubjektile ega taga põhimääruse iseseisvat arusaadavust. Seetõttu palume andmekoosseise täpsustada või viidata konkreetsele seaduse või Euroopa Liidu õigusakti sättele või lisale, millest andmekoosseis üheselt tuleneb.“	
		Eelnõu § 1 punktiga 32 muudetakse MKR-i põhimääruse § 61 lõiget 3, nähes ette, et MKR-i andmetele antakse otse ligipääs ametialase kasutamise eesmärgil selgelt kindlaks määratud teenistus- või tööülesande täitmiseks. Selline sõnastus seob juurdepääsu konkreetse ametialase ülesandega ning on seetõttu põhimõtteliselt asjakohane. Seletuskirjas aga põhjendatakse muudatust muu hulgas registri avalike andmete ja registrisubjekti enda andmetega tutvumise võimalusega. Need olukorrad ei kuulu aga § 61 lõikes 3 reguleeritud ametialase otseligipääsu alla ega ole erandid ametialase vajaduse nõudest. Tegemist on ametialasest otseligipääsust eraldiseisvate andmete kasutamise alustega, millel on erinev eesmärk, õigustatud isikute ring ja õiguslik regulatsioon. Seetõttu ei ole põhjendatud selgitada ametialase otseligipääsu tingimusi avalike andmete ega andmesubjekti enda juurdepääsu kaudu. Selline käsitus võib tekitada eksliku mulje, nagu võiks avalike andmete olemasolu või andmesubjekti juurdepääsuõigus võimaldada teha erandeid registri ametialase kasutamise nõuetest. Palume seletuskirjas ametialast otseligipääsu, avalike andmete kättesaadavaks tegemist ja andmesubjekti õigust tutvuda enda andmetega selgelt eristada ning jätta välja käsitus, millest võib jääda mulje, et avalike andmete olemasolu võimaldab ametialase otseligipääsu tingimusi leevendada.“	ARVESTATUD Seletuskirja on korrigeeritud.
		„Ühtlasi juhime tähelepanu sellele, et seletuskirjas ei ole käsitletud automatiseeritud otsustamist. Nimelt nähtub seletuskirjast, et pensioni- ja kogumispensioni andmeid kasutatakse isiku maksukohustuse, maksuvaba tulu ning muude maksusoodustuste ja vabastuste automaatseks arvutamiseks. Samas ei selgu seletuskirjast, kas arvutuse tulemus määrab automaatselt isiku maksukohustuse või eelneb lõpliku otsuse tegemisele inimese sisuline sekkumine. Seetõttu ei ole võimalik hinnata, kas tegemist võib olla IKÜM artikli 22 lõikes 1 nimetatud otsusega, mis põhineb üksnes automatiseeritud töötlusel ja millel on isiku suhtes õiguslikud või muud samaväärselt olulised tagajärjed. Palume seletuskirjas selgitada, milline otsus või tulemus andmete automaatse töötlemise teel kujuneb; kas tulemus rakendub ilma inimese sisulise sekkumiseta või on ametnikul tegelik võimalus lähteandmeid ja arvutuse tulemust sisuliselt kontrollida ning muuta; millisel õiguslikul alusel automatiseeritud otsustamine toimub ning kuidas saab isik teada kasutatud lähteandmetest, nõuda inimese sekkumist ning arvutuse tulemust vaidlustada. Kui automaatne töötlus ei määra iseseisvalt isiku maksukohustust või talle kohaldatavat soodustust või vabastust, tuleb see seletuskirjas üheselt välja tuua. Seletuskirja märkus, et süsteem jõuab tulemini automaatselt, ei ole IKÜM artikli 22 kohaldamise hindamiseks piisav.“	SELGITAME Märkus näib lähtuvat eeldusest, et käesoleva eelnõu esemeks on automatiseeritud otsustamise või automatiseeritud maksuarvestuse õigusliku aluse loomine või muutmine. Eelnõu eesmärk seda siiski ei ole. Eelnõuga täpsustatakse maksukohustuslaste registris töödeldavate andmete koosseisu ning luuakse alus pensioni- ja kogumispensioni andmete kandmiseks registri üldandmete andmestikku. Eelnõu ei loo uusi automatiseeritud otsustusprotsesse ega muuda olemasolevaid maksuhalduri menetlus- või otsustusprotsesse. Seletuskirjas kirjeldatud pensioni- ja kogumispensioni andmete kasutamine maksuarvestuses on esitatud üksnes töödeldavate andmete eesmärgi ja kasutusvajaduse selgitamiseks. Vastavad kirjeldused ei reguleeri automatiseeritud otsustamist ega sätesta tingimusi, mille alusel maksuhaldur teeb konkreetse isiku suhtes õiguslikke tagajärgi kaasa toovaid otsuseid. Küsimus sellest, kas ja millises ulatuses toimub maksuhalduri infosüsteemides automatiseeritud andmetöötlus või automatiseeritud otsustamine IKÜM artikli 22 tähenduses, ei tulene käesolevast eelnõust ega ole selle regulatsiooniese. Eelnõu ei anna maksuhaldurile uusi volitusi automatiseeritud otsuste tegemiseks ega muuda olemasolevate infosüsteemide tööloogikat. Muudatuse sisuks on üksnes pensioni- ja kogumispensioni andmete töötlemise õigusliku aluse ning andmekoosseisu täpsustamine maksukohustuslaste registris. Seetõttu ei ole põhjendatud käsitleda käesoleva eelnõu raames automatiseeritud otsustamise õiguslikke aluseid, tingimusi ega kaitsemeetmeid. Need küsimused ei ole eelnõuga reguleeritavad ega muutu eelnõu vastuvõtmisel. Kokkuvõttes reguleerib eelnõu pensioni- ja kogumispensioni andmete töötlemist maksukohustuslaste registris, mitte automatiseeritud andmetöötlust ega automatiseeritud otsustamist.

		„Eelnõuga laiendatakse MKR-is toimuvat isikuandmete töötlemist, sh lisatakse uusi andmekategooriaid ja andmeallikaid, võimaldatakse TÖR-i kande juurde vabatekstiliste märkuste lisamist ning kasutatakse pensioni- ja kogumispensioni andmeid maksukohustuse automaatseks arvutamiseks. Seletuskirjas hinnatakse neid muudatusi oluliseks, kuid piirdutakse järeldusega, et ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud. Selline järeldus ei võimalda aga hinnata, milliseid ohte andmesubjektide õigustele ja vabadustele analüüsi, kui tõenäoliseks ja raskeks neid hinnati ning milliste meetmetega riske maandatakse. Käsitlemata on muu hulgas ebaõigete lähteandmete kasutamise, ülemäärase andmekogumise, eesmärgipäratu edasise kasutamise, vabatekstilistesse märkustesse mittevajalike andmete kandmise ning automatiseeritud arvutuse eksliku tulemuse riskid. Arvestades MKR-is toimuva andmetöötluse ulatust, uusi andmevooge ja töötlemise automatiseeritust, palume esitada IKÜM artikli 35 nõuetele vastav ajakohastatud andmekaitsealane mõjuhindang. Juhul kui mõjuhindangu koostamist või ajakohastamist ei peeta vajalikuks, tuleb seletuskirjas esitada selle kohta põhjendatud analüüs. Märkust, et ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud, ei saa pidada piisavaks.“	ARVESTATUD OSALISELT Hindasime vajadust koostada käesoleva eelnõu raames IKÜM artikli 35 kohane andmekaitsealane mõjuhindang või olemasolevat mõjuhindangut ajakohastada. Leidsime, et käesoleval juhul puudub selleks vajadus, võttes arvesse järgmisi asjaolusid: - eelnõuga tehtavad muudatused moodustavad suhteliselt piiratud osa MKR-i põhimääruse tervikregulatsioonist - käesolevate muudatuste eesmärk on valdavalt olemasolevate andmekoosseisude, andmeallikate ja andmetöötlusprotsesside täpsustamine ning korrastamine, mitte uute isikuandmete töötlemise süsteemide või põhimõtteliselt uute töötlemisprotsesside loomine - eelnõuga ei looda uusi alamregistreid ega rakendusi. Samas on senises õigusloomelises praktikas eraldiseisev andmekaitsealane mõjuanalüüs koostatud juhtudel, kus luuakse uus andmekogu või uus sisuliselt autonoomne andmetöötluslahendus. Siit tulenevalt – kuivõrd MKR-i põhimääruse muutmise järgmise paketi on kavas luua kaks uut rakendust, arvestame vajadusega koostada nende kohta eelnevalt andmekaitiselised mõjuanalüüsid. Eeltoodust hoolimata nõustume käesolevalt Andmekaitse Inspeksiooni tähelepanekuga, et seletuskirjas läbivalt esitatud üldine järeldus, mille kohaselt ebasoovitavate mõjude riski ei tuvastatud, ei anna piisavat ülevaadet kaalutud riskidest ega nende maandamise meetmetest. Sellest tulenevalt oleme vaadanud ükshaaval läbi seletuskirja punktides 5.1.–5.14. esitatud riskihinnangud ja muutnud algseid riskihinnanguid järgmistes punktides: - punkt 5.1. (alamregistrite TERM2, SMARTDECL, IMF ja ICS lõpetamine) - punkt 5.5. (tööandjate märkuste lisamine alamregistri TÖR kannete juurde). Täiendavalt on lisatud seletuskirja osana 5.15. tervikvaateline analüüs järgmiste riskidega seoses: - andmete ebaõigete lähteandmete kasutamise risk - andmete ülemäärase andmekogumise risk - andmete eesmärgipäratu edasise kasutamise risk. Siiski ei käsitleta selles analüüsis küsimust automatiseeritud arvutuse eksliku tulemuse riskidest, seda eelmisele märkusele esitatud vastuses märgitud põhjustel.
3	Riigi Infosüsteemi Amet	Riigi Infosüsteemi Amet edastas arvamuse järgmiste osundustega:	
		„Meil pole eelnõule märkuseid, kuid juhime tähelepanu, et kuivõrd eelnõuga täiendatakse maksukohustuslaste registri andmekoosseisu (nt üldandmete andmestiku ja impordi tollideklaratsioonide töötlemise süsteemi andmekoosseisu) ning lõpetatakse RIHAs registreeritud impordikontrolli süsteem, siis tuleb registri ja selle alamregistrite tehniline dokumentatsioon avaliku teabe seaduses sätestatud korras kooskõlastada RIHAs. Ühtlasi juhime tähelepanu, et praegu pole RIHAsse esitatud ka kehtivat maksukohustuslaste registri üldandmete andmekoosseisu kirjeldust.“	TEADMISEKS VÕETUD 1) MTA teenusejuhid on teadlikud eesiseva RIHA-menetluse vajadusest; sealsed muudatused tehakse õigusloomeliste muudatuste Vabariigi Valitsuses vastu võtmise järel; 2) MTA-s on alustatud üldandmete andmekoosseisu kirjeldamist RIHAsse kandmise vaates. Seni on see puudu põhjusel, et ilmselt ekslikult on arvatud justkui üldandmete andmestik (mis pole MKR-i alamregistri staatuses) ei vaja RIHAs registreerimist. Täname tähelepanu juhtimast.
4	Maa- ja Ruumiamet	Maa- ja Ruumiamet edastas arvamuse järgmise märkusega:	
		„Eelnõu paragrahv 1 punktiga 31 täiendatakse määruse paragrahvi 58 lõiget 4 punktiga 5 selliselt, et Maa- ja Ruumiamet lisatakse nende andmeandjate hulka, kellelt saadakse füüsilise isiku maksukohustust mõjutavaid andmeid füüsilise isiku teadmisel ja nõusolekul tema tuludeklaratsiooni eeltäitmiseks.	ARVESTATUD Muudetud eelnõu sõnastust.

		Selgitame, et Maa- ja Ruumiametil puudub pädevus hinnata maksukohustuse tekkimist ja tehniline võimekus füüsilistelt isikutelt nõusolekute küsimiseks või nende teavitamiseks. Sellest lähtuvalt kooskõlastab Maa- ja Ruumiamet eelnõu eespool nimetatud sätte eelnõust väljajätmise korral.“	
5	Sotsiaalkindlustus- amet	Sotsiaalkindlustusamet edastas arvamuse järgmise märkusega:	
		„Seletuskirja punkti 5.2 kohaselt on välja arendatud lahendus, mille järgi MTA saab SKA-lt (SKAIS-ist) üks kord kuus andmevahetusteenusega üle X-tee andmeid paindliku vanaduspensioni või ennetähtaegse vanaduspensioni staatuse kohta. Lisame, et täiendavalt edastab SKA MTAle krüpteeritult andmed riikliku pensioni saajate ning ennetähtaegse vanaduspensioni ja paindliku vanaduspensioni määramise kohta (isikukood, pensioni alguse- ja lõpukuupäev) neli korda aastas (märtsis, juunis, septembris ja detsembris).“	ARVESTATUD Seletuskirja on täiendatud.